АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2024/164/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Цахим хуудас: www.Open.audit.mn Архангай аймаг 2023 он	Дарга,Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас:7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Аудитор **А.Пүрэвцэцэг** Утас: 7033-3019 Цахим хаяг: Purevtsetsega@audit.gov.mn

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.23 № 45
танай ________ -ны № ________ -т

ХОТ ТОХИЖИЛТ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ
ГАЗРЫН ДАРГА Л.БАТБААТАР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсантай холбоотой цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 75.1 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 үндсэн зорилтын хүрээнд 8 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг Эрдэнэбулган сумын Засаг дарга 98 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон /төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**10,215,700.00**	**93,389,700.00**
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**10,215,700.00**	**93,389,700.00**
351	**Түүхий эд материал**	**1,430,000.00**	**1,000,000.00**
35110	Тусгай зориулалттай материал	1,430,000.00	1,000,000.00
354	**Хангамжийн материал**	**8,785,700.00**	**59,699,700.00**
35410	Бичиг хэргийн материал	0.00	100,000.00
35420	Аж ахуйн материал	8,785,700.00	58,719,700.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	0.00	880,000.00
35500	Биологийн хөрөнгө	0.00	32,690,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**15,055,269,159.79**	**14,807,724,134.66**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**15,055,269,159.79**	**14,807,724,134.66**
392	**Биет хөрөнгө**	**15,012,371,659.79**	**14,764,826,634.66**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	56,155,156.61	56,155,156.61
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-21,184,095.78	-24,741,853.65
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	1,053,828,500.00	962,376,300.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-781,139,098.74	-547,910,001.71
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	6,055,058.00	6,055,058.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,321,054.60	-3,871,274.47
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	3,350,000.00	3,350,000.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-738,663.28	-1,241,163.25
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	26,319,428,455.22	27,649,411,144.22
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-11,620,062,597.64	-13,334,756,731.09
393	**Биет бус хөрөнгө**	**42,897,500.00**	**42,897,500.00**
39301	Програм хангамж	1,237,500.00	1,237,500.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	41,660,000.00	41,660,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**15,065,484,859.79**	**14,901,113,834.66**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**15,065,484,859.79**	**14,901,113,834.66**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**15,065,484,859.79**	**14,901,113,834.66**
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	2,121,259,190.81	2,121,259,190.81
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	2,121,259,190.81	2,121,259,190.81
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**12,916,700,451.37**	**12,752,329,426.24**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	13,992,637,385.33	12,916,700,451.37
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-1,075,936,933.96	-164,371,025.13
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	27,525,217.61	27,525,217.61
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**15,065,484,859.79**	**14,901,113,834.66**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон /төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**2,029,327,202.66**	**3,078,872,909.69**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,320,820,661.66**	**1,699,041,559.69**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**1,320,820,661.66**	**1,699,041,559.69**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**20,300,000.00**	**1,666,351,559.69**
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	20,300,000.00	71,572,520.69
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	0.00	1,594,779,039.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	1,300,520,661.66	32,690,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**708,506,541.00**	**1,379,831,350.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**184,981,541.00**	**39,593,750.00**
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	58,580,000.00	31,793,750.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,000,000.00	7,800,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	116,401,541.00	0.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**523,525,000.00**	**1,340,237,600.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	463,857,800.00	1,340,237,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	59,667,200.00	0.00
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**3,105,104,136.58**	**3,169,173,942.88**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**3,105,104,136.58**	**3,169,173,942.88**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**3,082,419,924.23**	**3,147,364,425.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**354,830,907.65**	**724,656,471.99**
210101	Үндсэн цалин	258,702,645.11	453,023,460.04
210102	Нэмэгдэл	67,263,905.72	148,967,669.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	28,864,356.82	103,158,960.00
210104	Урамшуулал	0.00	19,506,382.95
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**47,245,729.00**	**153,903,069.82**

210201	Тэтгэврийн даатгал	33,124,364.73	106,251,288.32
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,616,615.22	9,812,480.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,723,620.20	16,926,878.57
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	707,277.15	6,088,216.68
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,073,851.70	14,824,205.69
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**0.00**	**10,540,000.00**
210302	Түлш, халаалт	0.00	10,540,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**29,463,700.00**	**4,297,000.00**
210401	Бичиг хэрэг	1,547,200.00	3,397,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	7,291,200.00	0.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	500,000.00	900,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	660,000.00	0.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	19,465,300.00	0.00
2105	**Нормативт зардал**	**5,160,000.00**	**12,995,000.00**
210502	Хоол, хүнс	2,160,000.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,000,000.00	12,995,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**60,368,130.00**	**111,658,890.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	10,159,400.00	33,573,900.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	900,000.00	7,745,000.00
210604	Урсгал засвар	49,308,730.00	70,339,990.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**33,118,585.00**	**20,446,350.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,734,285.00	16,930,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,474,800.00	1,493,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	244,500.00	1,661,850.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	165,000.00	361,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**2,552,232,872.58**	**2,108,867,643.19**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	209,614,577.00	343,363,571.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	2,342,618,295.58	1,765,504,072.19
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**22,684,212.35**	**21,809,517.88**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**22,176,000.00**	**21,108,000.00**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	19,180,000.00	15,708,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,996,000.00	5,400,000.00

2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**508,212.35**	**701,517.88**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	508,212.35	701,517.88
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	**-1,075,776,933.92**	**-90,301,033.19**
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**160,000.04**	**74,069,991.94**
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	160,000.04	74,069,991.94
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)**	**-1,075,936,933.96**	**-164,371,025.13**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**728,806,541.00**	**1,451,403,870.69**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**20,300,000.00**	**71,572,520.69**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**20,300,000.00**	**71,572,520.69**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**20,300,000.00**	**71,572,520.69**
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	20,300,000.00	71,572,520.69
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**708,506,541.00**	**1,379,831,350.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**184,981,541.00**	**39,593,750.00**
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	58,580,000.00	31,793,750.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,000,000.00	7,800,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	116,401,541.00	0.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**523,525,000.00**	**1,340,237,600.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	463,857,800.00	1,340,237,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	59,667,200.00	0.00
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**728,806,541.00**	**1,451,403,870.69**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**728,806,541.00**	**1,451,403,870.69**

210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**706,122,328.65**	**1,429,594,352.81**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**354,830,907.65**	**724,656,471.99**
210101	Үндсэн цалин	258,702,645.11	453,023,460.04
210102	Нэмэгдэл	67,263,905.72	148,967,669.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	28,864,356.82	103,158,960.00
210104	Урамшуулал	0.00	19,506,382.95
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**47,245,729.00**	**153,903,069.82**
210201	Тэтгэврийн даатгал	33,124,364.73	106,251,288.32
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,616,615.22	9,812,480.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,723,620.20	16,926,878.57
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	707,277.15	6,088,216.68
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,073,851.70	14,824,205.69
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**0.00**	**13,700,000.00**
210302	Түлш, халаалт	0.00	13,700,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**9,950,400.00**	**4,397,000.00**
210401	Бичиг хэрэг	1,499,200.00	3,497,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	7,291,200.00	0.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	500,000.00	900,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	660,000.00	0.00
2105	**Нормативт зардал**	**5,160,000.00**	**12,995,000.00**
210502	Хоол, хүнс	2,160,000.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,000,000.00	12,995,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**38,830,930.00**	**124,991,890.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	10,158,380.00	46,491,900.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	900,000.00	10,500,000.00
210604	Урсгал засвар	27,772,550.00	67,999,990.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**33,763,585.00**	**46,916,350.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	31,379,285.00	43,400,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,474,800.00	1,493,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	244,500.00	1,661,850.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	165,000.00	361,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**216,340,777.00**	**348,034,571.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	216,340,777.00	348,034,571.00

213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**22,684,212.35**	**21,809,517.88**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**22,176,000.00**	**21,108,000.00**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	19,180,000.00	15,708,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,996,000.00	5,400,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**508,212.35**	**701,517.88**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	508,212.35	701,517.88

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**2,121,259,190.81**	**27,525,217.61**	**13,992,637,385.33**	**16,141,421,793.75**
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**2,121,259,190.81**	**27,525,217.61**	**13,992,637,385.33**	**16,141,421,793.75**
9	Тайлант үеийн үр дүн	**0.00**	**0.00**	**-1,075,936,933.96**	**-1,075,936,933.96**
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**2,121,259,190.81**	**27,525,217.61**	**12,916,700,451.37**	**15,065,484,859.79**
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	**2,121,259,190.81**	**27,525,217.61**	**12,916,700,451.37**	**15,065,484,859.79**
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**2,121,259,190.81**	**27,525,217.61**	**12,916,700,451.37**	**15,065,484,859.79**
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-164,371,025.13	-164,371,025.13
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	**2,121,259,190.81**	**27,525,217.61**	**12,752,329,426.24**	**14,901,113,834.66**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон /төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү	Хувь
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,428,541,400.00**	**1,411,108,602.81**	**-17,432,797.19**	**98.78%**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,428,541,400.00**	**1,411,108,602.81**	**-17,432,797.19**	**98.78%**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,407,433,400.00**	**1,390,000,602.81**	**-17,432,797.19**	**98.76%**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**737,106,000.00**	**720,374,440.99**	**-16,731,559.01**	**97.73%**
210101	Үндсэн цалин	737,106,000.00	452,116,534.04	-284,989,465.96	**61.34%**
210102	Нэмэгдэл	0.00	148,967,669.00	148,967,669.00	**100.00%**
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	103,158,960.00	103,158,960.00	**100.00%**
210104	Урамшуулал	0.00	16,131,277.95	16,131,277.95	**100.00%**
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**153,291,800.00**	**153,291,350.82**	**-449.18**	**100.00%**
210201	Тэтгэврийн даатгал	105,930,800.00	105,930,799.32	-0.68	**100.00%**
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,658,800.00	9,658,780.56	-19.44	**100.00%**
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	16,843,200.00	16,843,178.57	-21.43	**100.00%**
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,083,400.00	6,083,326.68	-73.32	**100.00%**
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,775,600.00	14,775,265.69	-334.31	**100.00%**
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**13,700,000.00**	**13,700,000.00**	**0.00**	**100.00%**
210302	Түлш, халаалт	13,700,000.00	13,700,000.00	0.00	**100.00%**
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**4,400,000.00**	**4,397,000.00**	**-3,000.00**	**99.93%**
210401	Бичиг хэрэг	3,500,000.00	3,497,000.00	-3,000.00	**99.91%**
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	900,000.00	900,000.00	0.00	**100.00%**
2105	**Нормативт зардал**	**13,000,000.00**	**12,995,000.00**	**-5,000.00**	**99.96%**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	13,000,000.00	12,995,000.00	-5,000.00	**99.96%**
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**125,000,000.00**	**124,991,890.00**	**-8,110.00**	**99.99%**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	46,500,000.00	46,491,900.00	-8,100.00	**99.98%**

210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	10,500,000.00	10,500,000.00	0.00	**100.00%**
210604	Урсгал засвар	68,000,000.00	67,999,990.00	-10.00	**100.00%**
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**14,700,000.00**	**14,016,350.00**	**-683,650.00**	**95.35%**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,500,000.00	10,500,000.00	0.00	**100.00%**
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,500,000.00	1,493,500.00	-6,500.00	**99.57%**
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	2,100,000.00	1,661,850.00	-438,150.00	**79.14%**
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	600,000.00	361,000.00	-239,000.00	**60.17%**
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**346,235,600.00**	**346,234,571.00**	**-1,029.00**	**100.00%**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	346,235,600.00	346,234,571.00	-1,029.00	**100.00%**
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**21,108,000.00**	**21,108,000.00**	**0.00**	**100.00%**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**21,108,000.00**	**21,108,000.00**	**0.00**	**100.00%**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,708,000.00	15,708,000.00	0.00	**100.00%**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,400,000.00	5,400,000.00	0.00	**100.00%**
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**1,428,541,400.00**	**1,411,108,602.81**	**-17,432,797.19**	**98.78%**
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,251,502,600.00**	**1,339,536,082.12**	**88,033,482.12**	**107.03%**
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,251,502,600.00	1,339,536,082.12	88,033,482.12	**107.03%**
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**177,038,800.00**	**71,572,520.69**	**-105,466,279.31**	**40.43%**
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	88,303,800.00	71,572,520.69	-16,731,279.31	**81.05%**
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	88,735,000.00	0.00	-88,735,000.00	**0.00%**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

202**3** оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон /төгрөгөөр **/**

Д/Д	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	39,593,750.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	39,593,750.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	39,593,750.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	4,282,031.00
210101	Үндсэн цалин	906,926.00
210104	Урамшуулал	3,375,105.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	611,719.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	320,489.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	153,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	83,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,890.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	48,940.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	32,900,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	32,900,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,800,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,800,000.00
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	39,593,750.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	39,593,750.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,793,750.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,800,000.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа[1] илрээгүй бөгөөд нийт 7,0561.8 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрснээс 4915.0 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлэх 1 акт, зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 2 албан шаардлага, 1 зөвлөмж хүргүүллээ.

Аудитаар илэрсэн асуудлаас материаллаг зөрчил нь 7,0561.8 **мянган** төгрөг бөгөөд тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 13,086.3 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Хот тохижилт үйлчилгээний газар нь төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төвлөрүүлэлгүй 4,915.0 мянган төгрөгийн 28 тонн нүүрс худалдан авч нөөцөлсөн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 45.2-д “Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд төвлөрүүлнэ” гэсний 45.2.2 “Төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээ хэрэгжээгүйн улмаас, эсхүл тоо хэмжээ нь буурснаас бий болсон үлдэгдэл” гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Орон нутгийн төсвийн орлогын дансанд төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Хөгжлийн бэрхшээлтэй албан хаагчийн цалингаас НДШ-ийг 11.5 хувиар, ХХОАТ 10 хувиар суутгаж холбогдох байгууллагуудад шилжүүлсэн байна.

Энэ нь Сангийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2020 оны 246/А/245 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан шимтгэлийн хувь хэмжээ, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 5 дугаар бүлэг "Албан татвар хөнгөлөх чөлөөлөх" 22 дугаар зүйлийн "22.1.2.хөгжлийн бэрхшээлтэй хувь хүний орлого;" заалт, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн "22.1.2.хөгжлийн бэрхшээлтэй хувь хүний орлого", Татварын ерөнхий газрын даргын 2019 оны А/261 дүгээр тушаалын "2.3.Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 22.1-д заасан хувь хүний орлогыг Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 4.1.1-д заасан хөгжлийн бэрхшээлтэй болохыг тогтоосон эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комиссын дүгнэлт, харьяалах сум, дүүргийн Засаг даргын олгосон үнэмлэхийг үндэслэн суутгагч болон харьяа татварын алба албан татвараас чөлөөлнө" гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.2 Тус байгууллагын шатахуун зарцуулалтыг автомашинуудын батлагдсан нормоор тооцон, жолоочийн тооцооны хуудас руу тулган шалгахад жишиг нормыг мөрдөөгүйгээс 1,567,509.89 мянган төгрөгийн шатахууны зардлыг зөрүүтэй зарцуулсан зөрчил илэрсэн. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 “Төсвийг хэмнэлттэй үр ашигтай байхаар төлөвлөж зарцуулах” гэсэн заалт, “Жишиг норм батлах тухай” ”ЗТХС-ын 2019 оны 390 дүгээр тушаалыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэв.

[1] Алдаа илрээгүй/,
[2] Цалингийн зардалтай холбоотой гарсан зөрчил

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

5.3.1 Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тус байгууллага нь дотоод хяналтын нэгжгүй, тайлант оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт хийж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.2-д “Батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж, үр дүнг тооцож ажиллах зөвлөмж хүргүүллээ.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2024 оны 03 дугаарын 08-ны дотор ирүүлнэ үү.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
	0	0							-	-	-	

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил												
			0	0	-	-	0	0	Алба	-		-
Бусад хууль тоогтоомжтой холбоотой зөрчил												
Хот тохижилт үйлчилгээний газар нь төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төвлөрүүлэлгүй 4,915.0 мянган төгрөгийн 28 тонн нүүрс их хэмжээгээр нөөцөлсөн байна.	1	4,915.0	1	4,915.0			-	-				
Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмж авдаг албан хаагчийн цалингаас НДШ-ийг 11.5 хувиар, ХХОАТ 10 хувиар суутгасан байна.	1	569.3			1	569.3						
Шатахуун зарцуулалтыг тээврийн хэрэгсэлд бүртгэлтэй автомашинуудын нормоор тооцон, жолоочийн тооцооны хуудасруу тулган шалгахад жишиг нормыг мөрдөөгүй байна.	1	1,567.5			1	1,567.5						
Тус байгууллага нь дотоод хяналтын нэгжгүй, тайлант оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт хийж ажиллаагүй байна.	1						1	0.0				
Нийт дүн	**4**	**7,051.8**	**1**	**4,915.0**	**2**	**2,136.8**	**1**	**0.0**				